

Masz
PRAWO
do mediacji
w szkole
:-)

*Z podziękowaniem dla Pani Małgorzaty,
Pani Agnieszki i Pana Tomka*

Anna K. Duda • Wioletta Skrzypek • Anna Mróz
Paulina Koperna • Kinga Sobieszczańska • Ewa Zawisza-Wilk

Mediacje rówieśnicze w praktyce szkolnej
Implikacje i rekomendacje

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2019

Seria: Masz Prawo do Mediacji w Szkole

Recenzentki: dr hab. Joanna Łukasik, prof. UP
dr Karolina Czerwiec

Redakcja i korekta: Ewdokia Cydejko

Projekt okładki i ilustracje: Anna K. Duda

Niniejsza publikacja jest objęta prawami autorskimi i stanowi własność autora oraz wydawcy. Zabrania się zmieniać, kopiować i w jakikolwiek sposób wykorzystywać publikację bez pisemnej zgody właścicieli. Powielanie bez wiedzy autora i wydawcy jest niezgodne z prawem. Szanujemy prawa twórców.

Publikacja dofinansowana ze środków Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

Copyright © by Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2019

ISBN 978-83-65390-87-5

DOI: 10.7366/9788365390875

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa
tel./faks 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej, w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Jerzy Łazarski*)

Druk i oprawa: Fabryka Druku w Warszawie

*Rekin i słoń nie mogą się spotkać i nie stoczą ze sobą walki.
Ale już wszystko, co żyje w tej samej wodzie, czy chce, czy nie chce,
tworzy jedność, w której możliwa jest i wojna, i porozumienie.*

Ernst Bloch

Spis treści

Od autorek	11
Mediacja rówieśnicza jako element kultury szkoły	13
<i>(Anna K. Duda)</i>	
Podsumowanie	18
Bibliografia	19
Warsztat jako sposób pracy z uczniami	21
<i>(Anna K. Duda)</i>	
Podsumowanie	26
Bibliografia	26
Wykorzystanie dramy edukacyjnej w procesie szkolenia mediatorów	28
<i>(Kinga Sobieszczęńska)</i>	
Rozwój młodzieży w okresie wczesnej adolescencji	30
Bibliografia	31
Tutoring jako element przygotowania uczniów do roli mediatorów	33
<i>(Anna K. Duda, Paulina Koperna)</i>	
Podsumowanie	37
Bibliografia	38
I. WPROWADZENIE DO MEDIACJI	
Proces grupowy, budowanie kontraktu, ustalanie celów	39
<i>(Anna K. Duda, Wioletta Skrzypek)</i>	
Podsumowanie	44
Bibliografia	44
Załączniki	46

II. NIE TAKI KONFLIKT STRASZNY. Konstrukttywne sposoby rozwiązywania konfliktów jako sposób na oswojenie problemu	49
<i>(Anna K. Duda)</i>	
Podsumowanie	54
Bibliografia	55
Załączniki	56
III. MOJE EMOCJE W KONFLIKCIE – o języku emocji w mediacji rówieśniczej	61
<i>(Wioletta Skrzypek, Kinga Sobieszczańska, Anna K. Duda)</i>	
Podsumowanie	65
Bibliografia	65
IV. KOMUNIKACJA INTERPERSONALNA	67
<i>(Ewa Zawisza-Wilk, Wioletta Skrzypek)</i>	
Podsumowanie	71
Bibliografia	72
V. ASERTYWNA KOMUNIKACJA	
Asertywny mediator – człowiek odporny na konflikt innych	73
<i>(Anna Mróz)</i>	
Podsumowanie	80
Bibliografia	80
VI. POROZUMIENIE BEZ PRZEMOCY	82
<i>(Anna K. Duda, Kinga Sobieszczańska)</i>	
Podsumowanie	87
Bibliografia	87
Załączniki	88
VII. KIEDY KONFLIKT BIERZE GÓRĘ... – o potrzebie wysokich kompetencji społecznych w sytuacjach spornych	90
<i>(Kinga Sobieszczańska, Anna K. Duda)</i>	
Podsumowanie	95
Bibliografia	95
Załącznik	96
VIII. ETYKA MEDIATORA RÓWIEŚNICZEGO	101
<i>(Anna K. Duda)</i>	
Podsumowanie	107

Bibliografia	108
Załącznik.	109
IX. Czas na praktykę – PRZEBIEG MEDIACJI	
RÓWIEŚNICZEJ	110
<i>(Anna K. Duda)</i>	
Podsumowanie	114
Bibliografia	115
Załącznik	115
X. BUDOWANIE ZESPOŁÓW	117
<i>(Ewa Zawisza-Wilk)</i>	
Podsumowanie	121
Bibliografia	121
Załącznik 1: Co nas łączy?	122
XI. ELEMENTY PRAWA DLA MEDIATORÓW	124
<i>(Anna K. Duda)</i>	
Podsumowanie	134
Bibliografia	135
XII. SZUKANIE ROZWIĄZAŃ W DRODZE DO UGODY –	
ugoda, porozumienie i pojednanie w procesie mediacji	
rówieśniczych	136
<i>(Anna K. Duda)</i>	
Podsumowanie	140
Bibliografia	141
XIII. TWÓRCZE SPOSOBY	
ROZWIĄZYWANIA KONFLIKTÓW	142
<i>(Kinga Sobieszczańska, Paulina Koperna, Anna K. Duda)</i>	
Podsumowanie	146
Bibliografia	147
XIV. ROZWIĄZYWANIE SYTUACJI KONFLIKTOWYCH	
W PRAKTYCE, CZ. 1. i 2.	148
<i>(Kinga Sobieszczańska, Paulina Koperna, Anna K. Duda)</i>	
Podsumowanie	151
Bibliografia	151

Standardy wprowadzania mediacji rówieśniczej do szkół i innych placówek oświatowych	153
Standardy prowadzenia mediacji rówieśniczej w szkołach i innych placówkach oświatowych	156
Bibliografia ogólna	158
O autorkach	165